T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO **:** 2025/350
KARAR NO **:** 2025/512
KARAR TR **:** 22/09/2025

ÖZET: 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen hüküm uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle, Bölge İdare Mahkemesince resen verilen karara dayalı yapılan başvurunun, ilgili kişi veya makamın istemine dayanmadığı, kaldı ki adli **ve** idari yargı mercileri tarafından esasa ilişkin olarak verilen ve kesinleşen mahkeme kararlarının dava konusunun (davacı E Ö. yönünden) aynı olmaması ve kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması koşulunun da gerçekleşmemiş olması sebebiyle *aynı kanunun 27. maddesi Uyarınca* BAŞVURUNUN REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Hüküm Uyuşmazlığının Giderilmesini İsteyen **:** Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi 4. İdari Dava Dairesi
Davacılar **:** 1- E. Ö., N. Ö. (Adli Yargıda)
2- N. Ö. (İdari Yargıda)
Vekili **:** R. D.
Davalı **:** Nusaybin Kaymakamlığı İlçe Nüfus Müdürlüğü

I ADLİ YARGIDA DAVA SÜRECİ

A. Dava Konusu Olay

1. Davacılar E. Ö. ve N. Ö.'ün vekili, müvekkillerinin hem Türkiye Cumhuriyeti hem de Almanya Vatandaşı olduğunu, E.'in Almanya nüfus kayıtlarındaki doğum tarihi 01/07/1991 iken Türkiye nüfus kayıtlarındaki doğum tarihinin 01/07/1993 olduğunu, diğer davacı N.'in Almanya nüfus kayıtlarındaki doğum tarihi 01/07/1989 iken Türkiye nüfus kayıtlarındaki doğum tarihinin 01/07/1993 olduğunu belirtilerek, E.'in doğum tarihinin 01/07/1991 olarak, N.'in doğum tarihinin ise 01/07/1989 olarak değiştirilmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eO+fujA - vNrsK18 - KU2KVBi - n+GLSY= ile erişebilirsin

B. Yargılama Aşamaları

2. **Nusaybin Asliye Hukuk Mahkemesinin 10/11/2022 tarih ve E.2022/307, K.2022/575 sayılı kararı** ile, davanın kabulüne karar verilmiş ve bu karar tarafların istinaf etmemesi üzerine 27/12/2022 tarihinde kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde, mahkememizce dinlenen tanık F. Y. ve S. A.'nın davacıların doğumlarını hatırladıkları, hastanede doğumun olmadığı her iki davacının da evde doğdukları, her iki davacı arasında iki yaş farkının bulunduğu, ikiz olmadıkları şeklindeki beyanlarının,davacıların Almanya ülkesinde eğitimlerine devam ettikleri sırada aynı sınıfı farklı tarihlerde okudukları dosyada mevcut karne suretleriyle de ispatlandığı, tanık E. Ö.'ün davacıların annesi olduğu, çocukların doğumları sırasında gayri resmi birliktelik yaşadığı, evli olmadığı, çocukların babasıyla 08.06.1993 yılında evlendiği, resmi nikah işlemleri yapıldıktan sonra bütün çocukların nüfusa kayıt ettirdiklerine dair beyanlarının dosyada mevcut nüfus kayıt örnekleri incelendiğinde evlilikten yalnız on üç gün sonra çocuk sahibi olmaları hayatın olağan akışına uymadığı, tanıkların beyanlarının davacıların iddiasını doğrular nitelikte olduğu, nüfus kayıtlarında kayden herhangi bir engel olmadığıve davanın niteliği itibariyle resen inceleme yapılması gereken davalardan olduğu da da dikkate alınarak davacıların talebinde haklı olduğu kanaatiyle davanın kabulüne karar verilerek aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM : Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere ;

1-Davanın KABULÜ ile;

a) olarak DEĞİŞTİRİLMESİNE, kayıtlara bu şekilde KAYIT VE TESCİLİNE,

b) olarak DEĞİŞTİRİLMESİNE, kayıtlara bu şekilde KAYIT VE TESCİLİNE,..."

II. İDARİ YARGIDA DAVA SÜRECİ

A. Dava Konusu Olay

3. Davacı vekili, müvekkili N. Ö.'ün nüfus kaydında 01/07/1993 olarak gösterilen doğum tarihinin 01/07/1989 olarak düzeltilmesi talebiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin 17/03/2022 tarih ve 3002 sayılı işlemin iptali istemiyle Nusaybin Kaymakamlığına karşı dava açmıştır.

B. Yargılama Aşamaları

4. Mardin 1. İdare Mahkemesi 29/03/2022 tarih ve E.2022/659, K.2022/840 sayılı kararı ile, açılan davanın görev yönünden reddine karar vermiş, istinaf yoluna başvurulması üzerine Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi Dördüncü İdari Dava Dairesi 29/03/2023 tarih ve E.2022/3904, K.2023/198 sayılı kararıyla, anılan kararın kaldırılmasına, idari yargının görev alanında olan bu davada yeniden karar verilmek üzere dosyanın İdare Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

5. Mardin 1. İdare Mahkemesi 30/10/2023 tarih ve E.2023/630, K.2023/1223 sayılı kararı ile, dava konusu işlemin iptaline karar vermiş, istinaf yoluna başvurulması üzerine, Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi Dördüncü İdari Dava Dairesi 20/02/2025 tarih ve E.2024/384, K.2025/254 sayılı kararı ile, istinaf başvurusunun reddine kesin olarak karar vermiştir. İdare Mahkemesi kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...16- Davacının nüfus kayıtları incelendiğinde, ülkemizdeki nüfus kaydında doğum

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eO+fujA - vNrsK18 - KU2KVBi - n+GLSY= ile erişebilirsin

tarihinin 01.07.1993 olduğu, Almanya'da verilen kimlik kartın da ise doğum tarihinin 01.07.1989 olduğu görülmektedir.

17- Bu durumda, çifte vatandaşlığa sahip olan davacının, Türkiye'deki nüfus kaydında doğum tarihinin farklı, Almanya'daki nüfus kaydında doğum tarihinin farklı olduğu iddiasıyla Türkiye'deki doğum tarihinin düzeltilmesi talebiyle yaptığı başvuru üzerine Nüfus Müdürlüğü tarafından dayanak belgeleri istenerek, bu belgelerin gerçekliliği hususunda bir araştırma yapılması ve gerçek olduğunun tespit edilmesi halinde hatalı tescilin düzeltilmesi gerekirken, dayanak belgeler talep edilmeden, kişinin bu hususta mahkeme kararı alınmadıkça doğum tarihinin düzeltilmesi talebi hakkında idarece yapılacak herhangi bir işlem bulunmadığı belirtilerek reddedilmesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

HÜKÜM: Açıklanan nedenlerle;

18- Dava konusu işlemin iptaline,.."

III. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNDEN İSTEK

6. **Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi Dördüncü İdari Dava Dairesi 28/05/2025 tarih ve E.2024/384 sayılı kararı** ile, kendi Dairelerinin (Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi Dördüncü İdari Dava Dairesi) 20/02/2025 tarih ve E.2024/384, K.2025/254 sayılı kararı ile, Nusaybin Asliye Hukuk Mahkemesinin 10/11/2022 tarih ve E.2022/307, K.2022/575 sayılı kararı arasında hüküm uyuşmazlığı doğduğundan bahisle, bu durumun giderilmesi istemiyle Mahkememize başvuruda bulunmuştur. Bu kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu kanaatine varılan dosyaların incelenmesinden;

- Nusaybin Asliye Hukuk Mahkemesinin 2022/307 esas sayılı dosyasında, davacılar E. Ö. ve N. Ö.'ün hem Türkiye Cumhuriyeti hem de Almanya Vatandaşı olduğu, E.'in *Almanya nüfus kayıtlarındaki doğum tarihi 01/07/1991 iken Türkiye nüfus kayıtlarındaki doğum tarihinin 01/07/1993 olduğu, diğer davacı N.'in Almanya nüfus kayıtlarındaki doğum tarihi 01/07/1989 iken Türkiye nüfus kayıtlarındaki doğum tarihinin 01/07/1993 olduğu belirtilerek, E.'in doğum tarihinin 01/07/1991 olarak, N.'in doğum tarihinin ise 01/07/1989 olarak değiştirilmesine karar verilmesinin istenildiği, Nusaybin Asliye Hukuk Mahkemesinin 10/11/2022 tarih ve E:2022/307, K:2022/575 sayılı kararı ile davanın kabulüne karar verildiği ve bu kararın tarafların istinaf etmemesi üzerine 24/12/2022 tarihinde kesinleştiği,*

- Mardin 1. İdare Mahkemesinin 2023/630 sayılı dosyasında ise, davacı N. Ö.'ün nüfus kaydında 01/07/1993 olarak gösterilen doğum tarihinin 01/07/1989 olarak düzeltilmesi talebiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin Nusaybin kaymakamlığı İlçe Nüfus Müdürlüğü'nün 17/03/2022 tarih ve 3002 sayılı işleminin iptalinin istenildiği, Mardin 1. İdare Mahkemesi'nin 30/10/2023 tarih ve E:2023/630, K:2023/1223 sayılı kararı ile "dava konusu işlemin iptaline" karar verildiği, bu karara karşı istinaf kanun yoluna başvurulması sonucunda Gaziantep 4. İdari Dava Dairesinin 20/02/2025 tarih ve E:2024/384, K:2025/254 sayılı kararı ile istinaf isteminin temyiz yolu kapalı olmak üzere kesin olarak reddine karar verilmek suretiyle kararın kesinleştiği anlaşılmıştır.

Yukarıda belirtilen dosyalarda konusu, sebebi ve tarafları aynı olan uyuşmazlığa yönelik olarak adli ve idari yargı mercilerince verilen ve kesinleşen kararlar olduğu anlaşıldığından; adli ve idari yargı mercilerinin anılan kararları arasındaki hüküm uyuşmazlığının giderilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bu durumda; konunun görüm ve çözümü için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulması gerekmiştir.

Açıklanan nedenlerle; Dairemizin 2024/384 esas sayılı dosyasının ve Nusaybin Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2022/307 esas sayılı dosyasının aslının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine..."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eO+fujA - vNrsK18 - KU2KVBi - n+GLSY= ile erişebilirsin

7. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca 2247 sayılı Kanun'un 24. ve 16. maddelerine göre ilgili Başsavcıların yazılı düşünceleri istenilmiştir.

IV. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCELERİ

A. Danıştay Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

8. Danıştay Başsavcısı; Mahkemelere hüküm uyuşmazlığının giderilmesi için re'sen bir başvuru hakkı tanınmadığı, hüküm uyuşmazlığının giderilmesi isteminin usulüne uygun olarak yapılıp yapılmadığı hususunun değerlendirilmesine karar verilmesi gerektiği yönünde yazılı düşünce **bildirmiştir.**Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 3. Bölümünde "Hüküm Uyuşmazlığı" düzenlenmiş, bu bölümde yer alan 24. maddesinde; "1 nci maddede gösterilen yargı mercileri tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir. İlgili kişi veya makam Uyuşmazlık Mahkemesine başvurarak hüküm uyuşmazlığının giderilmesini istiyebilir. Bu halde olumsuz görev uyuşmazlığının çıkarılması ile ilgili 15 ve 16 ncı maddelerdeki usul kuralları uygulanır." kuralı getirilmiştir.

"Hüküm uyuşmazlıklarında uygulanacak inceleme kuralları" başlıklı 25. maddesinde; "Hüküm uyuşmazlıklarında Uyuşmazlık Mahkemesi, Danıştay Yargılama usulünün bu kanuna aykırı olmayan hükümlerini uygulamak suretiyle anlaşmazlığın esasını da karara bağlar. Uyuşmazlık Mahkemesi hüküm uyuşmazlıklarını dosya üzerinde inceleyerek karara bağlar. Gerekli gördüğü hallerde veya istek üzerine tarafları dinleyebilir." kuralına yer verilmiştir.

2247 sayılı Kanunun 15. maddesinde; "Olumsuz görev uyuşmazlıklarında dava dosyaları, son görevsizlik kararını veren yargı merciince, bu kararın kesinleşmesinden sonra taraflardan birinin istemi üzerine, ilk görevsizlik kararını veren yargı merciine ait dava dosyası da temin edilerek Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir ve görevli yargı merciinin belirlenmesi istenir.", 16. maddesinde; "Uyuşmazlık Mahkemesi, olumsuz görev uyuşmazlığı ile ilgili dosyaların ilk incelemesi sırasında ve gerekli gördüğü hallerde ilgili Başsavcıların görüşünü de alarak, görevli yargı merciini belirten kararını verir." kuralı yer almıştır.

2247 sayılı Kanunun anılan hükümlerine göre, hüküm uyuşmazlığının giderilmesinin ilgili kişi ya da makam tarafından istenilmesi halinde incelenebilmesi mümkündür. Dolayısıyla mahkemelere hüküm uyuşmazlığının giderilmesi için resen bir başvuru hakkı tanınmamıştır. Kararlar arasındaki çelişki yüzünden bir hakkın yerine getirilmesinin olanaksız hale gelmesi, ilgili kişi veya makamı doğrudan etkileyeceğinden, hüküm uyuşmazlığının giderilmesi başvurusunun da davacı veya davalı tarafından yapılacağı, dolayısıyla ilgili kişi ve makamın, davacı ve davalı idareyi ifade ettiği sonucuna varılmaktadır. Hüküm uyuşmazlığının giderilmesi için yapılacak başvuru üzerine ilgili Yasanın 15. ve 16. maddelerindeki usul kurallarının uygulanmasının öngörülmüş olması ve 15. madde içeriğinde, taraflardan birinin istemi üzerine yargı merciince dosyaların temin edilerek Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesinin belirtilmiş olması da, bu sonucu teyit etmektedir.

Mahkemenizin ilgi yazısı ekinde gönderilen dosyanın incelenmesinden; hüküm uyuşmazlığının giderilmesinin tarafların bir başka deyişle ilgili kişi veya makamın istemine dayanmadığı Bölge İdare Mahkemesince resen verilen karara dayandığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenle; anılan Kanun hükümleri gereğince, hüküm uyuşmazlığının giderilmesi isteminin usulüne uygun olarak yapılıp yapılmadığı hususunun

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eO+fujA - vNrsK18 - KU2KVBi - n+GLSY= ile erişebilirsin

değerlendirilmesi için dosya iade edilmiştir...."

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

9. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı; usulüne uygun bir hüküm uyuşmazlığının giderilmesi başvurusunun bulunmadığı anlaşıldığından öncelikle bu sebeple, ayrıca, adli ve idari yargı mercileri tarafından esasa ilişkin olarak verilen ve kesinleşen mahkeme kararlarının dava konusunun (E. Ö. yönünden) aynı olmaması ve kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması koşulunun da gerçekleşmemiş olması sebebiyle, 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde belirtilen koşulların birlikte gerçekleşmediği düşüncesiyle söz konusu başvurunun reddi yönünde yazılı düşünce bildirmiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...HÜKÜMLERİN İNCELENMESİ:

Davacı E. Ö. ve N. Ö. tarafından, hem Türkiye Cumhuriyeti hem de Almanya vatandaşı oldukları, E. Ö.'ün Almanya nüfus kayıtlarındaki doğum tarihi 01.07.1991 iken Türkiye Cumhuriyeti nüfus kayıtlarındaki doğum tarihinin 01.07.1993 olduğu, N. Ö.'ün ise Almanya nüfus kayıtlarındaki doğum tarihi 01.07.1989 iken Türkiye Cumhuriyeti nüfus kayıtlarındaki doğum tarihinin 01.07.1993 olduğu, bu hususun karışıklığa neden olduğu belirtilerek E. Ö.'ün doğum tarihinin 01.07.1991 olarak, N. Ö.'ün doğum tarihinin ise 01.07.1989 olarak değiştirilmesine karar verilmesi istemiyle Nusaybin İlçe Nüfus Müdürlüğüne karşı açılan davada, Nusaybin Asliye Hukuk Mahkemesinin 10.11.2022 tarihli ve 2022/307 E., 2022/575 K. sayılı kararıyla; davanın kabulüyle, E. Ö.'ün 01.07.1993 olan doğum tarihinin 01.07.1991 olarak, N. Ö.'ün 01.07.1993 olan doğum tarihinin ise 01.07.1989 olarak değiştirilmesine karar verildiği, söz konusu kararın istinaf yoluna başvurulmaması nedeniyle kesinleştiği anlaşılmıştır.

Diğer taraftan, davacı N. Ö. tarafından, nüfus kaydında 01.07.1993 olarak görülen doğum tarihinin 01.07.1989 olarak düzeltilmesi talebiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin 17.03.2022 tarihli ve 3002 sayılı işlemin iptali istemiyle Nusaybin Nüfus Müdürlüğüne karşı açılan davada, Mardin 1. İdare Mahkemesinin 30.10.2023 tarihli ve 2023/630 E., 2023/1223 K. sayılı kararıyla; çifte vatandaşlığa sahip davacının başvurusu üzerinde davalı idarece dayanak belgeler istenerek bu belgelerin gerçekliği hususunda araştırma yapılması ve sonucuna göre karar verilmesi gerekirken dayanak belgeler talep edilmeden, kişinin bu hususta mahkeme kararı alınmadıkça doğum tarihinin düzeltilmesi talebi hakkında idarece yapılacak herhangi bir işlem bulunmadığı belirtilerek talebin reddedilmesine ilişkin işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verildiği, anılan kararın istinaf incelemesinden geçerek kesinleştiği anlaşılmıştır.

Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi 4. İdari Dava Dairesince Uyuşmazlık Mahkemesine yapılan 28.05.2025 tarihli başvuru ile Mardin 1. İdare Mahkemesinin 30.10.2023 tarihli ve 2023/630 E., 2023/1223 K. sayılı kararı ile Nusaybin Asliye Hukuk Mahkemesinin 10.11.2022 tarihli ve 2022/307 E., K.2022/575 K. sayılı kararı arasında oluşan hüküm uyuşmazlığının giderilmesi talebinde bulunulmuştur.

MEVZUAT YÖNÜNDEN İNCELEME:

İdari ve adli yargı kararları arasında oluştuğu ileri sürülen hüküm uyuşmazlığının çözümü için; öncelikle Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi 4. İdari Dava Dairesinin hüküm uyuşmazlığının giderilmesi için başvuruda bulunma hakkının bulunup bulunmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

Bilindiği gibi, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 24. maddesinde, "7 nci maddede gösterilen yargı mercileri tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir. / İlgili kişi

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eO+fujA - vNrsK18 - KU2KVBi - n+GLSY= ile erişebilirsin

veya makam Uyuşmazlık Mahkemesine başvurarak hüküm uyuşmazlığının giderilmesini istiyebilir. Bu halde olumsuz görev uyuşmazlığının çıkarılması ile ilgili 15 ve 16 ncı maddelerdeki usul kuralları uygulanırhükmü yer almaktadır.

Kanun, hüküm uyuşmazlığının giderilmesinin "İlgili kişi ve makam" tarafından istenebileceğini belirtmektedir. Maddenin lafzından ve atıf yaptığı 15. maddedeki düzenlemeden, "İlgili" kapsamına, görülen davanın sonuçlarından etkilenenlerin girdiği sonucuna varılmıştır. Bu sebeple öncelikle davanın taraflarının bu kapsama gireceği hususunda bir tereddüt bulunmamaktadır. Öte yandan, kamu düzeni ile ilgili hususlarda hukuk davası açabilme ve açılan davaların duruşmalarına katılma olanağı bulunan Cumhuriyet savcılarının da "İlgili" kapsamına girdiği düşünülmektedir. Buna karşılık, görülen davanın sonuçlarından etkilenmeyen mahkemenin "İlgili" kapsamına girmesi olanaklı görülmemektedir.

Yukarıda açıklanan gerekçelerle, öncelikle usulüne uygun bir hüküm uyuşmazlığının giderilmesi başvurusunun bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan, 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesine göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için:

a- Uyuşmazlık konusu hükümlerin, adli ve idari yargı mercileri tarafından verilmesi,

b- Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,

c- Her iki kararın da kesinleşmiş olması,

d- Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,

e- Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması,

Koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararların incelenmesinde; ortada, (davacı N. Ö. bakımından) konu ve dava sebebi ile taraflardan en az birinin aynı olduğu, adli ve idari yargı yerlerince verilmiş ve kanun yollarına başvurularak şeklen kesinleşmiş kararların bulunduğu, tüm kararlarda davanın esasının hükme bağlandığı ve kanun yollarının tüketildiği anlaşılmıştır.

Ancak, anılan mahkemelerce verilen hükümlerin (davacı E. Ö. bakımından) konu ve dava sebebinin aynı olup olmadığı ve kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunup bulunmadığı konusunun ayrıca incelenmesinde fayda bulunmaktadır.

Mardin 1. İdare Mahkemesindeki dava; N. Ö. tarafından, nüfus kaydında 01.07.1993 olarak görülen doğum tarihinin 01.07.1989 olarak düzeltilmesi talebiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin 17.03.2022 tarihli ve 3002 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmış ve Mahkemece davanın kabulüyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

Nusaybin Asliye Hukuk Mahkemesindeki dava ise; E. Ö. ve N. Ö. tarafından, E. Ö.'ün doğum tarihinin 01.07.1991 olarak, N. Ö.'ün doğum tarihinin ise 01.07.1989 olarak değiştirilmesine karar verilmesi istemiyle açılmış ve Mahkemece davanın kabulüne karar verilmiştir.

Bu duruma göre, İdare Mahkemesindeki davanın sadece N. Ö. yönünden tesis edilen işlemin iptaline; Asliye Hukuk Mahkemesindeki davanın ise N. Ö. ve E. Ö.'ün nüfus kaydının düzeltilmesine ilişkin olması karşısında, davacı E. Ö. bakımından, mahkeme kararları arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulü için gerekli olan koşullardan, dava konusunun aynı olması koşulunun gerçekleşmediği sonucuna varılmıştır.

Öte yandan, hüküm uyuşmazlığının varlığı için kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması da gerekmektedir. Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararlar incelendiğinde; İdare Mahkemesinde görülen dava sonunda N. Ö.'ün doğum tarihinin 01.07.1989 olarak düzeltilmesi talebinin reddine ilişkin işlemin iptaline karar verildiği, böylelikle N. Ö.'ün doğum tarihinin 01.07.1989 olarak düzeltilmesi için idare tarafından gerekli işlemlerin yapılmasının önünün açıldığı, Asliye Hukuk Mahkemesinde görülen dava sonunda ise N. Ö.'ün doğum tarihinin 01.07.1989 olarak düzeltilmesine ve nüfus kaydına tescil edilmesine karar verildiği, bu kararın

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eO+fujA - vNrsK18 - KU2KVBi - n+GLSY= ile erişebilirsin

kesinleşmesini müteakip gerekli tescil işleminin de yapıldığı, bu itibarla, İdare Mahkemesi ile Asliye Hukuk Mahkemesi kararları arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulü için gerekli olan koşullardan, "Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması" koşulunun da gerçekleşmediği anlaşılmıştır.

SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle,

Usulüne uygun bir hüküm uyuşmazlığının giderilmesi başvurusunun bulunmadığı anlaşıldığından öncelikle bu sebeple, ayrıca, adli ve idari yargı mercileri tarafından esasa ilişkin olarak verilen ve kesinleşen mahkeme kararlarının dava konusunun (E. Ö. yönünden) aynı olmaması ve kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması koşulunun da gerçekleşmemiş olması sebebiyle, 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde belirtilen koşulların birlikte gerçekleşmediği düşüncesiyle söz konusu başvurunun reddi gerekmektedir..."

III. İLGİLİ HUKUK

10. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un *"Mahkemenin görevi"* başlıklı 1. maddesinin ilk fıkrası şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir."

11. 2247 sayılı Kanun'un *"Yargı merciince yapılacak işlemler"* başlıklı 15. maddesi şöyledir:

"Değişik: 23/7/2008 – 5791/6 md.)

Olumsuz görev uyuşmazlıklarında dava dosyaları, son görevsizlik kararını veren yargı merciince, bu kararın kesinleşmesinden sonra taraflardan birinin istemi üzerine, ilk görevsizlik kararını veren yargı merciine ait dava dosyası da temin edilerek Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir ve görevli yargı merciinin belirlenmesi istenir."

12. 2247 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlık Mahkemesince yapılacak işlemler*" başlıklı 16. maddesi şöyledir :

"(Değişik: 21/1/1982 - 2592/5 md.)

Uyuşmazlık Mahkemesi, olumsuz görev uyuşmazlığı ile ilgili dosyaların ilk incelemesi sırasında ve gerekli gördüğü hallerde ilgili Başsavcıların görüşünü de alarak, görevli yargı merciini belirten kararını verir."

13. 2247 sayılı Kanun'un 3. Bölümünde, *"Hüküm Uyuşmazlığı"* üst başlığı altındaki 24. maddesi şöyledir:

"(Değişik birinci fıkra: 21/1/1982 - 2592/7 md.) 1 nci maddede gösterilen yargı mercileri tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir.

(Mülga ikinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)

İlgili kişi veya makam Uyuşmazlık Mahkemesine başvurarak hüküm uyuşmazlığının giderilmesini istiyebilir. Bu halde olumsuz görev uyuşmazlığının çıkarılması ile ilgili 15 ve 16 ncı maddelerdeki usul kuralları uygulanır."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eO+fujA - vNrsK18 - KU2KVBi - n+GLSY= ile erişebilirsin

14. 2247 sayılı Kanun'un "*Hüküm uyuşmazlıklarında uygulanacak inceleme kuralları"* başlıklı 25. maddesi şöyledir:

> *"Hüküm uyuşmazlıklarında Uyuşmazlık Mahkemesi, Danıştay Yargılama usulünün bu kanuna aykırı olmayan hükümlerini uygulamak suretiyle anlaşmazlığın esasını da karara bağlar.*
> *(Mülga ikinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)*
> *Uyuşmazlık Mahkemesi hüküm uyuşmazlıklarını dosya üzerinde inceleyerek karara bağlar. Gerekli gördüğü hallerde veya istek üzerine tarafları dinleyebilir."*

15. 2247 sayılı Kanun'un "*İncelemede izlenecek sıra"* başlıklı 27. maddesi şöyledir:

> *"Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."*

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 22/09/2025 tarihli toplantısında; Raportör-Hâkim Şerife ÖZDOĞAN IŞIK'ın 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada hüküm uyuşmazlığının giderilmesi isteminin usulüne uygun olarak yapılıp yapılmadığı hususunun değerlendirilmesi gerektiği görüşüyle dosyanın iadesi yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

17. 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının ortaya çıkabilmesi için:

a) Uyuşmazlık yaratan hükümlerin, adli ve idari yargı mercileri tarafından verilmesi,
b) Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,
c) Her iki kararın da kesinleşmiş olması,
d) Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,
e) Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

18. Kanun, hüküm uyuşmazlığının giderilmesinin *"İlgili kişi ve makam"* tarafından istenebileceğini belirtmektedir. Maddenin lafzından ve atıf yaptığı 15. maddedeki düzenlemeden, *"İlgili"* kapsamına, görülen davanın sonuçlarından etkilenenlerin girdiği sonucuna varılmıştır. Bu sebeple öncelikle davanın taraflarının bu kapsama gireceği hususunda bir tereddüt bulunmamaktadır. Öte yandan, kamu düzeni ile ilgili hususlarda hukuk davası açabilme ve açılan davaların duruşmalarına katılma olanağı bulunan Cumhuriyet savcılarının da *"İlgili"* kapsamına girdiği düşünülmektedir. Buna karşılık, görülen davanın sonuçlarından etkilenmeyen mahkemenin *"İlgili"* kapsamına girmesi olanaklı görülmemektedir.

19. Ayrıca hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararların incelenmesinde;

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eO+fujA - vNrsK18 - KU2KVBi - n+GLSY= ile erişebilirsin

ortada, (davacı N. Ö. bakımından) konu ve dava sebebi ile taraflardan en az birinin aynı olduğu, adli ve idari yargı yerlerince verilmiş ve kanun yollarına başvurularak şeklen kesinleşmiş kararların bulunduğu, tüm kararlarda davanın esasının hükme bağlandığı ve kanun yollarının tüketildiği anlaşılmıştır. Ancak, anılan mahkemelerce verilen hükümlerin (davacı E. Ö. bakımından) konu ve dava sebebinin aynı olup olmadığı ve kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunup bulunmadığı konusunun ayrıca incelenmesinde fayda bulunmaktadır.

20. Mardin 1. İdare Mahkemesindeki dava; N. Ö. tarafından, nüfus kaydında 01/07/1993 olarak görülen doğum tarihinin 01/07/1989 olarak düzeltilmesi talebiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin 17/03/2022 tarihli ve 3002 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmış ve Mahkemece davanın kabulüyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir. Nusaybin Asliye Hukuk Mahkemesindeki dava ise; E. Ö. ve N. Ö. tarafından, E. Ö.'ün doğum tarihinin 01/07/1991 olarak, N. Ö.'ün doğum tarihinin ise 01.07.1989 olarak değiştirilmesine karar verilmesi istemiyle açılmış ve Mahkemece davanın kabulüne karar verilmiştir. Bu duruma göre, İdare Mahkemesindeki davanın sadece N. Ö. yönünden tesis edilen işlemin iptaline; Asliye Hukuk Mahkemesindeki davanın ise N. Ö. ve E. Ö.'ün nüfus kaydının düzeltilmesine ilişkin olması karşısında, davacı E. Ö. bakımından, mahkeme kararları arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulü için gerekli olan koşullardan, dava konusunun aynı olması koşulunun gerçekleşmediği sonucuna varılmıştır.

21. Öte yandan, hüküm uyuşmazlığının varlığı için kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması da gerekmektedir. Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararlar incelendiğinde; İdare Mahkemesinde görülen dava sonunda N. Ö.'ün doğum tarihinin 01/07/1989 olarak düzeltilmesi talebinin reddine ilişkin işlemin iptaline karar verildiği, böylelikle N. Ö.'ün doğum tarihinin 01.07.1989 olarak düzeltilmesi için idare tarafından gerekli işlemlerin yapılmasının önünün açıldığı, Asliye Hukuk Mahkemesinde görülen dava sonunda ise N. Ö.'ün doğum tarihinin 01/07/1989 olarak düzeltilmesine ve nüfus kaydına tescil edilmesine karar verildiği, bu kararın kesinleşmesini müteakip gerekli tescil işleminin de yapıldığı, bu itibarla, İdare Mahkemesi ile Asliye Hukuk Mahkemesi kararları arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulü için gerekli olan koşullardan, *"Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması"* koşulunun da gerçekleşmediği anlaşılmıştır.

22. Yukarıda açıklanan gerekçelerle, usulüne uygun bir hüküm uyuşmazlığının giderilmesi başvurusunun bulunmadığı anlaşıldığından öncelikle bu sebeple, ayrıca, adli ve idari yargı mercileri tarafından esasa ilişkin olarak verilen ve kesinleşen mahkeme kararlarının dava konusunun (E. Ö. yönünden) aynı olmaması ve kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması koşulunun da gerçekleşmemiş olması sebebiyle, 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde belirtilen koşulların birlikte gerçekleşmediği görüldüğünden söz konusu başvurunun aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca reddine karar verilmiştir.

IV. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen usulüne uygun bir hüküm uyuşmazlığının giderilmesi başvurusunun bulunmadığı anlaşılmakla, BAŞVURUNUN aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİNE,

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eO+fujA - vNrsK18 - KU2KVBi - n+GLSY= ile erişebilirsin

22/09/2025 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eO+fujA - vNrsK18 - KU2KVBi - n+GLSY= ile erişebilirsin